

TASQUES I PERILLS DE LA REVOLUCIÓ A L'ÍNDIA¹

Lev Trotski

30 de maig de 1930

versió catalana feta per Alejo Martínez alejomp@lycos.es - des de: "Tareas y peligros de la revolución en la India", en, *Escritos*, Tomo I 1929-30, volumen 4, Editorial Pluma, Bogota, 1977, pp. 933-947.

L'Índia és el clàssic país colonial, així com Gran Bretanya és la clàssica metròpoli. Tota la perversitat de les classes dominants i totes les formes d'opressió que el capitalisme ha utilitzat contra els pobles endarrerits d'Orient troba la seua síntesi més completa i atroç en la història de la gegantina colònia a què els imperialistes britànics s'apegaren com a sangoneres des de fa un segle i mig. La burgesia anglesa s'ha encabotat en cultivar tots els vestigis de barbàrie i totes les institucions medievals que serveixen per a l'explotació de l'home per l'home. Obligà els seus agents feudals a adaptar-se a l'explotació colonial capitalista i feu d'ells el seu vicle, el seu òrgan, la seua corretja de transmissió cap a les masses.

Els imperialistes britànics es jacten dels seus ferrocarrils, canals i empreses industrials a l'Índia, en les que invertiren prop de quatre mil milions de dòlars or. Entre bombos i platerets, els exegetes de l'imperialisme comparen l'Índia contemporània amb l'Índia anterior a l'ocupació colonial. Però, ¿qui pot dubtar un sol instant que una nació privilegiada, de tres-cents vint milions d'habitants, es desenvoluparia de manera infinitament més veloç i més pròspera, si s'espolsés el jou del pillatge sistemàtic i organitzat? N'hi ha prou amb mencionar els quatre mil milions de dòlars que representa la inversió britànica a l'Índia per a imaginar el que Gran Bretanya treu de l'Índia en cinc o sis anys.

Malgrat no donar a l'Índia sinó les dosis precises de tecnologia i cultura per a facilitar l'explotació de la riquesa del país, el Shylock del Tàmesi no podia impedir la difusió, cada vegada més àmplia, de les idees d'independència econòmica i nacional entre les masses.

Com ocorre en les nacions burgeses més velles, les nombroses nacionalitats de l'Índia només poden fondre's en una *nació* única per mitjà d'una revolució que les unifique cada vegada més estretament. Però a diferència dels països més vells, aquesta revolució a l'Índia és una revolució colonial dirigida contra l'opressió estrangera. És, a més, la revolució d'una nació històricament endarrerida en la que la servitud feudal, les divisions de casta i àdhuc l'esclavitud coexisteixen amb els antagonismes de classe de la burgesia i el proletariat, antagonismes que s'han exacerbat enormement en l'últim període.

El caràcter colonial de la revolució de l'Índia contra un dels opressors més poderosos, en certa manera emmascara els antagonismes socials interns del país, sobretot als ulls dels que treuen avantatge d'aqueix encobriment. En realitat, la necessitat de desfer-se del sistema d'opressió colonial, les arrels de la qual estan imbricades en la vella explotació indígena, exigeix a les masses índies un tremend esforç revolucionari, el que li atorga una enorme envergadura a la lluita de classes. L'imperialisme britànic no abandonarà voluntàriament les seues posicions; mentre li meneja humilment la cua a Estats Units, empenyorarà fins a l'última gota d'energia i tota la seua malícia per tal d'aixafar l'Índia insurgent.

Es tracta, per cert, d'una gran lliçó de la història. La revolució índia, inclús en aquesta etapa en què no s'ha alliberat del traïdorenc lideratge de la burgesia nacional, és aixafada pel govern "socialista" de Macdonald. Les sagnants represàlies d'aquests canalles de la Segona Internacional, que prometen instituir el socialisme en forma pacífica en els seus propis països, són una mostra del que l'imperialisme britànic li té reservat l'Índia. Les plaents deliberacions socialdemòcrates sobre com conciliar els interessos de l'Anglaterra burgesa amb els de l'Índia democràtica constitueixen el complement necessari per a les sagnants repressions de Macdonald, que sempre està disposat, entre carnatge i carnatge, a enviar l'enèsima comissió de reconciliació.

La burgesia britànica comprèn perfectament bé que la perduda de l'Índia no sols significaria l'estrepitós enfonsament del seu poder mundial, que ja es troba en avançat estat de descomposició sinó, també, una catàstrofe social interna. Es tracta d'una lluita a vida o mort. Totes les forces començaran a actuar. Açò significa que la revolució haurà de mobilitzar tots els seus recursos. Milions de persones s'han posat en moviment. Han desplegat tal poder espontani que la burgesia nacional s'ha vist obligada a actuar per a controlar la mobilització i descantellar el seu tall revolucionari.

El moviment de resistència passiva de Gandhi és el nus tàctic que nuga la ingenuïtat i abnegada ceguesa de les masses petitburgeses disperses a les traïdorenyes maniobres de la burgesia liberal. El fet que el president de

l'Assemblea Legislativa de l'Índia, la institució oficial per a la connivència amb l'imperialisme, haja abandonat el seu lloc per a posar-se al front del boicot als productes anglesos és profundament simbòlic. "Demostrarem (diu la burgesia nacional als gentlemen del Tàmesi) que els som indispensables, que no poden emmudir les masses sense el nostre concurs; però aquest concurs té el seu preu."

Macdonald respon empresonant Gandhi. És possible que el lacai excedisca les intencions de l'amo, perquè desplega un zel que excedeix els seus deures per a demostrar que està per damunt de tota sospita. És possible que els conservadors, imperialistes seriosos i foguejats, no haguessen anat tan lluny en aquesta etapa. Però, d'altra banda, els dirigents nacionals de la resistència passiva necessiten aquesta repressió per a donar llustre a les seues alacaigudes reputacions. Macdonald els presta aquest servei. Mentre massacra els obrers i camperols, arresta a Gandhi després d'avisar-lo amb la suficient antelació, tal com feia el Govern Provisional rus amb els Kornilov i Denikin.

Si l'Índia és un component del domini intern de la burgesia britànica, el domini imperialista del capital britànic sobre l'Índia no és menys component de l'ordre intern indi. La qüestió no pot reduir-se a la mera expulsió d'algunes desenes de milers d'explotadors forans. No es pot separar a aquests dels opressors interns, i com més s'enfortisca la pressió de les masses, menor serà el desig dels opressors nacionals de separar-se dels estrangers. Així com a Rússia la liquidació del tsarisme i els seus deutes amb el capital financer mundial només fou possible perquè el camperolat hagué d'abolir la monarquia per a abolir als grans terratinents, a l'Índia la lluita contra l'opressió estrangera deriva, per a les masses innumerables de camperols oprimits i semipauperitzats, de la necessitat de liquidar els grans terratinents feudals, als seus agents i intermediaris, els funcionaris locals i els prestadors usurers.

El camperol indi vol una distribució "equitativa" de la terra. Aqueixa és la base de la democràcia. I és al mateix temps la base social de la revolució democràtica en el seu conjunt.

En la primera etapa de la seua lluita, els camperols endarrerits, inexperts i dispersos, que en cada aldea s'oposen als representants individuals de l'odiat règim, sempre recorren a la resistència passiva. Deixen de pagar l'arrendament o els impostos, escapen a la selva, deserten del servei militar, etcètera. Les fórmules tolstoianes de resistència passiva foren en cert sentit la primera etapa del despertar revolucionari de les masses camperoles russes. El gandhisme és el mateix en relació a les masses populars de l'Índia. Com més "sincer" es mostra Gandhi personalment, més útil resulta als amos per a disciplinar les masses. El suport que presta la burgesia a la resistència passiva davant de l'imperialisme és

només la condició preliminar per a la seua resistència sagnant davant les masses revolucionàries.

La història registra més d'una ocasió en què els camperols passaren de les formes passives de lluita a les guerres més aferrissades i sagnants contra els seus enemics immediats: els grans terratinents, els funcionaris locals, els prestadors usurers. En l'Edat Mitjana hi hagueren moltes guerres camperoles a Europa; també abundaren les implacables represàlies contra ells. Tant la resistència passiva com les insurreccions sagnants dels camperols només poden transformar-se en revolució sota la direcció d'una *classe urbana*, que després assumeix el lideratge de la nació revolucionària i, després de la victòria, esdevé dipositària del poder revolucionari. En l'època actual, aqueixa classe és únicament el proletariat, també en Orient.

És cert que el proletariat indi és numèricament menor inclús que el proletariat rus en vespres de 1905 i 1917. Aquesta realitat d'un proletariat relativament poc nombrós era el principal argument de tots els filisteus, de tots els Martinov, de tots els menxevics contra la perspectiva de la revolució permanent. La concepció que el proletariat rus, empentant la burgesia a una banda, pogués posar-se al capdavant de la revolució agrària dels camperols, fomentar-la i elevar-se, sobre aqueixa onada, a la dictadura revolucionària els semblava fantàstica. Es creien realistes quan confiaven que la burgesia liberal, recolzant-se en les masses de la ciutat i el camp, realitzaria la revolució democràtica. Però resulta que les estadístiques de població no són un índex del paper econòmic i polític de les distintes classes. La Revolució d'Octubre ho demostrà d'una vegada per sempre, i de la manera més convincent.

Si avui el proletariat indi és numèricament menor que el rus, això no significa que les seues possibilitats revolucionàries siguen menors; la debilitat numèrica del proletariat rus en comparació amb el nord-americà i el britànic no fou un obstacle per a la instauració de la dictadura del proletariat a Rússia. Al contrari, totes les peculiaritats socials que feren possible i inevitable la Revolució d'Octubre existeixen a l'Índia i en forma agreujada. En aquest país de camperols pobres, l'hegemonia de la ciutat no és menys real que en la Rússia tsarista. La concentració del poder industrial, comercial i bancari en mans de la gran burgesia, principalment de la burgesia estrangera, i el ràpid creixement del proletariat industrial, exclouen la possibilitat que la petita burgesia urbana, i inclús els intel·lectuals, exercisquen un paper independent. Açò transforma la mecànica política de la revolució en una pugna entre el proletariat i la burgesia per la direcció de les masses camperoles. Manca una "sola" condició: *un partit bolxevic*. I aqueix és, en aquest moment, el moll del problema. Hem vist com Stalin i Bukharin aplicaren en Xina la concepció menxevic de la revolució democràtica. Armats d'un poderós aparell, pogueren aplicar les fórmules

menxevics en l'acció i per això es veieren obligats a portar-les fins a les seues últimes conseqüències. Per a garantir el paper dirigent de la burgesia en la revolució burgesa (aquesta és la concepció fonamental del menxevisme rus), la burocràcia stalinista transformà el jove Partit Comunista Xinès en una secció subordinada del partit burgès nacional. Segons els termes de l'acord oficial subscrit per Stalin i Chiang Kai-shek (per intermedi de l'actual comissari del poble d'educació, Bubnov), els comunistes rebien només un terç dels llocs en el Kumintang. Amb això el partit del proletariat entrà a la revolució com a captiu oficial de la burgesia, amb la benedicció de la Comintern. El resultat és conegut: *La burocràcia stalinista destruï la revolució xinesa*. Fou un crim polític sense precedents en la història.

Junt amb la idea reaccionària del socialisme en un sol país, en 1924 Stalin aixecà la consigna de “partits biclassistes obrers i camperols” per a l'Índia, igual que per a tots els països d'Orient. Amb aquesta consigna es buscava novament impedir que el proletariat tingués un partit i una política independents. Des d'aleshores el pobre Roy es convertí en apòstol del partit “popular” o “democràtic” supraclassista que tot ho engloba. La història del marxisme, els processos del segle XIX, l'experiència de tres revolucions russes, res, res d'açò feu efecte en aquests cavallers. Encara no han comprés que el “partit obrer i camperol” només és concebible sota la forma d'un Kumintang, és a dir, d'un partit burgès que arrossega els obrers i camperols per a traïr-los i aixafar-los després. La història mai conegué una altra classe de partit supraclassista, global. Al capdavant, Roy (l'agent de Stalin en Xina, el profeta de la lluita contra el “trotskisme” i l'executor del “bloc de les quatre classes” martinovista) fou el boc emissari dels crims de la burocràcia stalinista després de la inevitable derrota de la revolució xinesa.

En l'Índia s'han malgastat sis anys en experiments esgotadors i desmoralitzadors per a realitzar la fórmula stalinista dels partits biclassistes obrers i camperols. Els resultats estan a la vista: partits “obreras i camperols” provincials dèbils, que vacil·len, avancen ensopegant contínuament o simplement es desintegren i desapareixen en el precís instant en què es suposa que haurien d'actuar, en el moment d'ascens revolucionari. Però no hi ha un partit proletari. Haurà de formar-se a l'abric dels esdeveniments. I per a això cal remoure la muntanya de runes creades per la direcció burocràtica. Aqueixa és la situació! Des de 1924 la direcció de la Comintern feu tot el que hom puga fer perquè el proletariat indi quede impotent, per a debilitar la voluntat de l'avantguarda proletària, per a tallar-li les ales.

Mentre Roy i altres deixebles de Stalin malgastaven anys valuosos en l'elaboració d'un programa democràtic per a un partit supraclassista, la burgesia

nacional aprofità aqueixa circumstància al màxim per a prendre el control dels sindicats.

En l'Índia s'ha creat un Kumintang, no com partit polític sinó com "partit" dins dels sindicats. Ara, però, espantats per la seua pròpia obra, els seus creadors s'han fet a una banda, calumniant els "executors". Aquesta vegada, els centristes han saltat cap a l'"esquerra", però la situació no ha millorat amb això. La posició oficial de la Internacional Comunista respecte dels problemes de la revolució a l'Índia és un embull tan miserable que sembla creat especialment per a desorientar l'avantguarda proletària i portar-la a la desesperació. La meitat de les vegades ocorre perquè la direcció tracta constantment i conscient d'ocultar els seus errors del dia anterior. L'altra meitat de la confusió cal atribuir-la a la impotència del centrisme.

Ací no ens referim al programa de la Comintern, que li atribueix un paper revolucionari a la burgesia colonial i aprova totalment els invents de Brandler i Roy, que continuen utilitzant la vestidura de Martinov i Stalin. Tampoc ens referim a les innumerables edicions del llibre de Stalin *Problemes del leninisme*, en el que continua, en tots els idiomes del món, l'exposició sobre els partits biclassistes d'obriers i camperols. No. Ens limitem al present, a la manera en què es planteja avui la qüestió d'Orient, d'acord amb els errors tercers de la Comintern.

La consigna central dels stalinistes, tant a l'Índia com en Xina, continua sent la *dictadura democràtica d'obriers i camperols*. Ningú sap, ningú explica, perquè ningú ho comprèn, què significa avui aquesta consigna, l'any 1930, després de l'experiència dels darrers quinze anys. ¿En què es diferencia la dictadura democràtica d'obriers i camperols de la dictadura del Kumintang, que massacrà els obrers i camperols? Els Manuilski i Kuusinen respondran, potser, que parlen de la dictadura de tres classes (obriers, camperols i petita burgesia urbana) i no de quatre com en Xina, on Stalin tingué tant d'èxit en atreure al bloc al seu aliat Chiang Kai-shek.

Si és així, responem, tracten d'explicar-nos perquè rebutgen a la burgesia nacional com a aliat a l'Índia, aqueixa mateixa burgesia nacional per la que expulsaren, i després empresonaren, del Partit Comunista Xinès als bolxevics que la repudiaren. Xina és un país *semicolonial*. En Xina no hi ha una poderosa casta de senyors feudals i els seus agents. Però l'Índia és un país colonial *clàssic*, amb poderosos vestigis del règim de castes feudal. Si Stalin i Martinov deduïren el paper revolucionari de la burgesia xinesa de la presència de l'opressió forana i els romanents feudals en aqueix país, a l'Índia cadascuna d'aquestes raons actua amb doble força. Açò significa que la burgesia índia, segons una interpretació estricta del programa de la Comintern, té un dret

infinítament major a exigir la seua integració en el bloc stalinista (de quatre classes) que la burgesia xinesa amb el seu inoblidable Chiang Kai-shek i el seu "lleial" Wan Tin-wei. Però atès que aquest no és el cas, ja que, malgrat l'opressió de l'imperialisme britànic i l'herència de l'Edat Mitjana, la burgesia índia només és capaç d'exercir un paper contrarevolucionari i no revolucionari vostès han de repudiar implacablement la política traïdora aplicada en Xina i corregir immediatament el seu programa, en el que aquesta política ha deixat rastres pusil·lànimes però sinistres!

Però açò no esgota el problema. Si a l'Índia es construeix un bloc sense la burgesia i contra la burgesia, qui el dirigirà? Els Manuïlski i Kuusinen respondran potser amb l'altiva indignació de sempre: "Doncs el proletariat, clar està!" Bé, responem, perfectament. Però si la revolució índia es desenvoluparà basant-se en un bloc dels obrers, els camperols i la petita burgesia; si aquest bloc combatrà no sols l'imperialisme i el feudalisme sinó també la burgesia nacional, estretament lligada a aquells en tots els problemes fonamentals; si al capdavant d'aquest bloc estarà el proletariat; si aquest bloc només arriba a la victòria escombrant els seus enemics per mitjà d'una insurrecció armada i, d'aquesta manera, eleva el proletariat a la funció de vertader dirigent de tota la nació, en aqueix cas es planteja l'interrogant: ¿qui exercirà el poder després de la victòria, si no és el proletariat? I en aqueix cas, ¿quina és la diferència entre la dictadura democràtica d'obriers i camperols i la dictadura del proletariat, que lidera als camperols? Amb altres paraules, ¿quina és la diferència entre la hipotètica dictadura d'obriers i camperols i el règim que instaurà la Revolució d'Octubre?

No hi ha resposta a aquesta pregunta. No pot haver-la. El curs del procés històric ha convertit la "dictadura democràtica" en una ficció buida, i també en una trampa traïdorenca per al proletariat. Bonica consigna, que dóna lloc a dues interpretacions diametralment oposades: una, la dictadura del Kumintang, una altra, la dictadura d'Octubre! Però s'exclouen mútuament. En Xina els stalinistes interpretaren la dictadura democràtica de dues maneres, primer com una dictadura del Kumintang de dreta, després com una dictadura de l'esquerra. Com ho expliquen a l'Índia? Queden callats. Es veuen obligats a mantenir silenci per temor a obrir els ulls dels seus partidaris davant dels seus crims. Aquesta conspiració de silenci és en realitat una conspiració contra la revolució índia. I tot el clamor extremadament esquerrà o ultraesquerrà actual no millora les coses en un àpex, perquè les victòries de la revolució no s'aconsegueixen amb clamors i sorolls sinó amb *claredat* política.

Però el que s'ha dit no és suficient per a desembolicar la madeixa. Alguns fils queden enredats precisament en aquest punt. Al mateix temps que li donen a la revolució un caràcter democràtic abstracte i li permeten arribar a la dictadura

del proletariat només després d'establerta alguna espècie de “dictadura democràtica” mística o supersticiosa, els nostres estratèges rebutgen la consigna política central de tota mobilització democràtica revolucionària, precisament la consigna d'*assemblea constituent*. Per què? Sobre quina base? És absolutament incompreensible. Per al camperol, revolució democràtica significa *igualtat*, principalment *repartiment equitatiu de la terra*. La igualtat davant la llei depèn d'aqueixa igualtat prèvia. L'assemblea constituent, on formalment els representants de tot el poble ajusten els seus comptes amb el passat, però on en realitat les distintes classes ajusten els seus comptes recíprocs, és l'expressió generalitzada, natural i inevitable de les tasques democràtiques de la revolució, no sols en la consciència de les masses camperoles que desperten sinó també en la consciència de la pròpia classe obrera. Ens estenguérem sobre aquest punt respecte a Xina, i no veiem la necessitat repetir-ho ací. Agreguem només que la multiformitat provinciana de l'Índia, les bigarrades formes governamentals i la seua no menys bigarrada interpenetració amb les relacions feudals i de casta, a l'Índia li donen a la consigna d'assemblea constituent un contingut democràtic revolucionari particularment profund.

En l'actualitat, el teòric de la revolució índia en el Partit Comunista de la Unió Soviètica és Safarov, qui, gràcies a una felix capitulació, s'ha passat amb la seua música nefasta al camp del centrisme. En un article programàtic sobre les forces i tasques de la revolució a l'Índia, publicat en *Bolxevic*, Safarov gira curiosament al voltant del problema de l'assemblea constituent igual que una rata experimentada entorn d'un tros de formatge posat en una trampa. Aquest sociòleg vol evitar a tota costa recaure en la trampa del trotskisme; resol el problema sense major preocupació, contraposant a l'assemblea constituent la perspectiva següent:

“El desenvolupament d'un nou ascens revolucionari sobre la base [!] de la lluita per l'hegemonia proletària porta a la conclusió [a qui?, com?, per què?] que la dictadura del proletariat i els camperols a l'Índia només pot aconseguir-se sota la forma soviètica.” (*Bolxevic*, número 5, 1930, pàgina 100).

Sorprenent paràgraf! Martinov multiplicat per Safarov. A Martinov el coneixem. I respecte de Safarov, Lenin digué una vegada, no sense certa tendresa, que “Safartxik se n'anirà a l'esquerra, Safartxik caurà de morros”. La perspectiva que presenta Safarov no invalida aquesta caracterització. Se n'ha anat ben bé a l'esquerra i s'ha de reconèixer que no ha transgredit la segona part de la predicció de Lenin. Vegem en primer lloc el problema que l'ascens revolucionari de les masses es desenvolupa “sobre la base” de la lluita dels comunistes per l'hegemonia proletària, Això és posar al procés cap a baix. Creiem que l'avantguarda proletària inicia, o es prepara per a iniciar, o hauria d'iniciar, la lluita per l'hegemonia basant-se en un nou ascens revolucionari. La

perspectiva de la lluita, segons Safarov, és la *dictadura del proletariat i els camperols*. Ací s'elimina la paraula "democràtica" en honor de l'esquerranisme. Però no es diu clarament de quin tipus de dictadura biclassista es tracta: Kumintang o Octubre. Ens dóna la seua paraula d'honor que aquesta dictadura pot aconseguir-se "només sota la forma de soviets". Sona força noble. Per a què volem la consigna d'assemblea constituent? Safarov només està disposat a acceptar la "forma" soviètica.

L'essència de l'epigonisme (la seua essència menyspreable i sinistra) resideix en abstraure dels processos reals del passat i les seues lliçons tan sols la forma, a la que converteix en un fetitxe. És el que ocorregué amb els soviets. Sense dir res sobre el caràcter de classe de la dictadura (¿dictadura de la burgesia sobre el proletariat tipus Kumintang, o dictadura del proletariat sobre la burgesia tipus Octubre?), Safarov adorm algú, principalment a si mateix, amb la forma soviètica de la dictadura. Com si els soviets no pogueren ser una arma per a enganyar els obrers i els camperols! ¿Què altra cosa foren, si no, els soviets menxevics i socialrevolucionaris de 1917? Una arma per a apuntalar el poder de la burgesia i preparar la seua dictadura. ¿Què foren els soviets socialdemòcrates d'Alemanya i Àustria en 1918-1919? Organitzacions per a salvar la burgesia i enganyar els obrers. Amb el major desenvolupament de la mobilització revolucionària a l'Índia, amb un ascens major de les lluites de masses i el debilitament del Partit Comunista (i açò és inevitable si s'imposa l'embull safarovià), és possible que la pròpia burgesia nacional índia cree soviets obrers i camperols per a dirigir-los al igual que ara dirigeix els sindicats, per a estrangular la revolució com ho feu la socialdemocràcia alemanya quan es posà al capdavant dels soviets. El caràcter traïdorenc de la consigna de dictadura democràtica resideix en què no tanca als enemics d'una vegada per sempre aqueixa possibilitat.

El Partit Comunista indi, la creació del qual fou demorada sis anys (i quins anys!) es veu privat, al mig de l'ascens revolucionari, d'una de les armes més importants per a mobilitzar les masses, precisament la consigna democràtica d'assemblea constituent. En compte d'això, aquest jove partit, que encara no ha donat els seus primers passos, pateix la consigna abstracta de soviets com a forma d'una dictadura abstracta, és a dir, una dictadura de ningú sap quina classe. Oh apoteosi de la confusió! I tot açò ve acompanyat, com sempre, pel repugnant retoc i embelliment d'una situació prou greu i gens agradable.

La premsa oficial, i el mateix Safarov en particular, pinten la situació com si el nacionalisme burgès indi fos un cadàver, com si el comunisme s'hagués guanyat o estigués en procés de guanyar-se l'aliança del proletariat i aquest, al seu torn, ja arrossegues els camperols. Amb la major irresponsabilitat, els líders i els seus sociòlegs parlen dels seus desigs com a cosa feta realitat. Dit més correctament,

en compte d'afirmar la realitat resultant de la seua política errònia, afirmen com real allò que pogué haver estat, d'haver-se aplicat una política correcta durant els darrers sis anys. Però quan la incoherència de la fantasia i la realitat isca a la llum, la culpa recaurà sobre els comunistes indis per executar malament aqueixa incoherència general que rep el nom de línia general.

L'avantguarda del proletariat indi està a penes en el llindar de les seues grans tasques i li queda un llarg camí per recórrer. Una sèrie de derrotes serà el preu a pagar no sols pel retard del proletariat i els camperols, sinó també pels pecats de la direcció. La tasca principal, en aquest moment, és aconseguir una clara concepció marxista de les forces motrius de la revolució i una perspectiva correcta, una política clarivident que rebutge les fórmules estereotipades de la burocràcia i que, per a realitzar les magnes tasques revolucionàries, s'ajuste curosament a les etapes reals del despertar polític i del creixement revolucionari de la classe obrera.

¹ “Tasques i perills de la revolució a l'Índia”, *The Militant*, 12 de juliol de 1930.